

Sněmovní tisk 728 – změny v rodinném právu

návrh zákona ke schválení v Senátu České republiky,
kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

RNDr. Pavel Rusý

předseda LIBERI

Organizace na ochranu sociálních práv
dětí a rodičů

Tel. : 603 261 904

Email : liberi@post.cz

Pozitivní změny

- 1) stanovení lhůty pro rozhodnutí o návrhu na výkon rozhodnutí
- 2) umožnění soudu při výkonu rozhodnutí stanovit náhradní termín péče a styku
- 3) explicitní ustanovení, že dítě má právo na rovnocennou péči rodičů a rodiče mají právo na rovnocennou péči o dítě
- 4) v rámci prozatímní úpravy pokyn, aby rozsah péče byl upraven oběma rodičům v co nejširším rozsahu
- 5) při nedohodě rodičů o rozsahu péče v době řízení se má za prokázanou potřeba prozatímní úpravy

Zásadní negativní změny I.

1) významné snížení rychlosti zásahu soudů při ohrožení zájmu dětí **zrušením předběžných opatření se lhůtou 7 dnů na rozhodnutí soudu**, zejména :

- a) v situacích jako je protiprávní změna bydliště či školy jedním rodičem,
- b) při bránění v péči jednomu rodiči po rozchodu
- c) v ohrožení dítěte násilím či zneužíváním
- d) v opuštění matky s dětmi otcem bez zajištění výživy dětí

* zavádí se „**Prozatímní rozhodnutí**“ **bez možnosti odvolání**, která prodlouží tuto lhůtu na 3 měsíce, tedy 13x – toto není v zájmu dětí a rodin procházejících rozvodem, navíc odvolání je vyloučeno pouze u nedůležitých rozhodnutích, proto nemožnost odvolání v takto citlivých rodinných věcech ponechává příliš velkou moc okresním soudcům.

* Zavedením Prozatímního rozhodnutí dojde k narušení jednoty rozhodování v průběhu řízení napříč soudy, kdy judikatura nebude sjednocována ani na krajské úrovni (z důvodu nemožnosti se odvolat ke Krajskému soudu)

2) U komplikovaných sporů **dojde k nárůstu rizika duševního násilí na dětech** k prosazení vůle rodiče, rizika poškození vztahu dítěte k jednomu rodiči.

3) **Ohrožení ochrany rodičů - samoživitelů** tím, že jejich právní pozice nebude vůbec upravena

Zásadní negativní změny II.

- 4) **Ztížení přehlednosti z důvodů značného košatění procesního práva a ztížení přehlednosti jak pro rodiče tak i advokáty**
- 5) **Nesprávná právní úprava dosavadních funkčních úprav svěření dětí do péče jednoho rodiče a neupraveného styku dohodou** = nemožnost stanovit stýkajícímu se rodiči výživné, neboť nově bude tato úprava postavena na roveň společné péči bez stanovení výživného. Povede k obcházení zákona a vnucování úprav styku.
- 6) **Vykonatelnost prozatímní úpravy vydáním rozhodnutí nikoliv doručením** (povinný o tom ani nemusí vědět a může čelit rovnou exekucí)
- 7) **Zavedení postoupení pohledávky za výživným** = hrozba otevření byznysu na/za hranici zákona (mimo regulaci exekucí)
- 8) Relativizace výkonu rozhodnutí o péči zdůrazněním potřeby dokazování, což otevírá prostor pro omlouvání nedodržení rozhodnutí soudu, které je navíc závazné i pro soud řešící výkon rozhodnutí.
- 9) Další otevírání prostoru pro vyměřování výživného z neověřeného a fakticky nedosahovaného průměrného příjmu.

Shrnutí

Přijetím tohoto zákona jako celku dojde k :

- **zhoršení a zkomplikování současné právní úpravy**
- **zásadnímu oslabení práva dětí na rychlou a účinnou ochranu jejich práv**
- **zhoršení ochrany práv dětí s dopady do eskalace rodičovských sporů** (u rodičů, kteří nedojdou k dohodě)
- **hrozbě zvýšení prostoru pro duševní násilí na dětech a poškozování práv dětí v rozporu s právem dětí na ochranu před duševním násilím**
- **okresním soudcům se dostane více pravomocí** (1 samosoudce), který může rozhodovat dle vlastní libovůle bez možnosti opravy v odvolacím řízení. Navíc ve zcela nových procesních postupech. Riziko zvýšení nepředvídatelnosti rozhodnutí a snížení právní jistoty.
- Sjednávání judikatury k nové úpravě dopadne na Ústavní soud, ačkoliv k tomu není povolán.

Doporučení

- S ohledem na řadu vad úpravy, ale zejména na riziko zhoršení situace dětí v konfliktních sporech rodičů, shledáváme nepříjetí zákona jako nejlepší řešení
- Doporučujeme novelu odmítnout a v novém povolebním uspořádání novelu přepracovat, významně zjednodušit a posílit cíl ochrany dětí před psychickou zátěží dětí v důsledku rozvodů.
- Je žádoucí spíše urychlovat ochranu ohrožených práv dětí i rodičů, nikoliv prodlužovat proces
- Upravená novela by měla mít za cíl i snížení zásahů státu do kompetence obou rodičů, tedy zaměřit se na ochranu práv místo současné praxe přidělování a odnímání práv podle často předsudečných postojů pracovníků OSPODů a soudů.

Děkuji za pozornost a jsem připraven k osobnímu a detailnějšímu vysvětlení a konzultacím v této oblasti

RNDr. Pavel Rusý

předseda LIBERI

Organizace na ochranu sociálních práv
dětí a rodičů

Tel. : 603 261 904

Email : liberi@post.cz